

72. Zundert

augustus 2009

Het werd hoog tijd om de kartonnen geranium uit te reiken. Deze prijs is thans toegekend aan de gemeente Zundert. De winnende casus van de wedstrijd in bureaucratische perfectie was als volgt. De particuliere basisschool "Anfortas" die al meer dan elf jaar een zwervend bestaan leidde, was tijdelijk gevestigd te Achtmaal, gemeente Zundert. Medio december 2008 constateerde een goed geprogrammeerde ambtenaar belast met de handhaving van bestemmingsplannen dat de school bestaande uit 17 leerlingen gebruik maakte van een opstal met agrarische bestemming. Dat een agrarische bestemming essentieel geacht werd voor het onderwijs zoals Hendrik Brandsma en Hettie Elsen dat vorm gaven, d.w.z. dat jonge kinderen opgroeien in een omgeving waar rust heerst, waar ze kennis maken met de natuur en waar zij een groententuin leren onderhouden, en aldus begrip krijgen voor het milieu in ruimste zin, was onbelangrijk. Uit het simpele feit dat "Anfortas" een school was in de zin der Leerplichtwet, werd de conclusie getrokken dat het ook een school was in de zin van een bestemmingsplan. En die bestemming "school" ontbrak ter plaatse. Geen discussie. Op 23 december stuurde de gemeente haar beschikking. VÃ³r kerstavond diende de school gesloten te zijn op straffe van een dwangsom van vijfduizend euro per dag. De opvoering van het "Oberufer Kerstspel" werd daarmee verboden. (Wie sprak ook alweer van sluipend fascisme?) Er volgde bezwaar, doch B&W volhardden; na ruim zes maanden en een klacht bij de minister kreeg "Anfortas" antwoord. Dat (1) de bestemming school en agrarisch elkaar nergens overlapte, werd door de gemeente genegeerd. Dat (2) het bestemmingsplan in de gemeente, evenals elders, zodanig was dichtgetimmerd -"daar dit" en "daar dat" i.p.v. daar *niet* dit (geen lawaai) en daar *niet* dat (geen fabriek) - zodat er voor de vrijheid van onderwijs i.c. geen gebruik van enige betekenis overbleef, deed niet ter zake. (Vgl. HR 21 januari 1986, "Goudse plakverordening" en vgl. column nr. 42.) Dat andere gemeentes flexibeler waren omgegaan met deze starre bestemmingssystematiek, was niet relevant; Zundert heeft "een eigen verantwoordelijkheid." Dat (3) overleg vooraf zinloos zou zijn geweest omdat een bestemmingswijziging, gebruiksvergunning, brandveiligheidsvergunning allemaal - als e.e.a. al zou slagen - zo lang zou duren (welke traagheid i.c. dus werd bewezen) dat de kinderen om wie de school begonnen was allang hun heil elders hadden moeten zoeken, werd genegeerd. Dat (4), zoals in de Tweede Kamer n.a.v. het nieuwe art. 1a1 van de Leerplichtwet besproken, voor het oprichten van een school gÃ©n vergunning vooraf was vereist, werd eveneens genegeerd. Dat (5) voorts de school, qua omvang eerder onder de vrijheid van vergadering zou vallen, in combinatie met het ontbreken van een definitie van "school" in het bestemmingsplan (vgl. het Olsson-criterium, in nr. 17: een onduidelijke bepaling mag niet tegen de burger worden gebuikt), werd weggewuifd. Dat (6) het om een tijdelijke huisvesting ging, maakte de zaak niet anders. De situatie was brandonveilig voor gebruik als school en de bestemming school ontbrak; ook de rechter kan geen bestemming voorschrijven. We hebben alles zo tot in de puntjes verkokerd geregeld, dat er voor de toekomst geen plaats meer is. Die moet maar zien hoe hij zwervend overleeft; in een kartonnen doos; of helemaal niet. Men ging in Zundert zelfs driftig rondbellen: "En waar gaan jullie nu naar toe?" Zo houden benauwde geesten, bang voor onkruid, hun straatje schoon; met ambtelijk gif.

Zundert is apetrots op zichzelf, Van Gogh is er geboren. Die was tijdig vertrokken want het valt te vrezen dat er voor iemand die zonnebloemen schildert geen plaats is in een gemeente waar het bestemmingsplan alleen geraniums en dahlia's kent.

Dit jaar is het 500 jaar geleden dat Erasmus in de *Lof der zotheid* zijn pijlen richtte op de decadente roomse geestelijkheid. Nu kunnen we de apparatsjiek onze lof toezwaaien; de lof der bekrompenheid.

Uw columnist, V.L.

N.B. De vorige winnaar (van een kartonnen wilg) was de gemeente Hardinxveld voor haar constructie om een oude stobbegriend met bestemming natuur op te heffen door ter plaatse een tijdelijke bouwvergunning te verlenen. Tegen een bouwvergunning kunnen alleen belanghebbenden bezwaar maken en tegen een bestemmingswijziging mag iedereen bezwaar maken. De rechter honoreerde dit "leerstuk van de gespleten tong". (Pres. Rb Dordrecht, 9 oktober 2002)

Zo doe je dat.